

David Cronenberg

Mistuiți

Traducere din limba engleză și note
de Iulia Gorzo

POLIROM
2015

Senzația lui Nathan că se întorsese în patul copilăriei era intensificată obiectiv de pijama și papuci, articole pe care nu obișnuia să le poarte ca adult. Erau niște papuci de hotel albi, de la Crillon, însemnați cu sigla lui elegantă – un C auriu înflorit, cu o coroană deasupra –, pe care-i primise, desigur, de la Naomi, care știa că locurile unde avea să stea el nu dădeau papuci pe gratis. Pijama de duzină din flanelă, în dungi, cu niște nasturi mari și albi din plastic, și-o cumpărase de la magazinul universal Hudson's Bay, în ideea că avea s-o arunce după sejurul petrecut la Pensiunea Roiphe. Numai gândul de a dormi gol în pivnița aia, sub plapuma subțire din fibră acrilică, boțită, îi provoca repulsie. Și totuși tocmai pijama și papucii, echipamentul de protecție, îl transportară într-un loc straniu, surprinzător, în timp ce-l urma pe Roiphe prin casa cufundată în întuneric, plină toată de lămpi de veghe ascunse, neașteptate. Târșându-și papucii Crillon fără călcăi, prea mari pentru el, în sus pe scara din lemn de tec, ținându-se de balustrada din fier forjat – lucrată tot cu înflorituri, într-o imitație de Art Nouveau –, Nathan îl auzi pe Roiphe șoptindu-i că toate camerele de la etajul al doilea, de care tocmai se apropiau, fuseseră construite „fără autorizație”. Făcuseră o șmecherie, le lăsaseră fără pereți și neterminate până când se încheiaseră și ultimele inspecții pentru respectarea normelor în construcții, după care camerele apăruseră miraculos pentru primii cumpărători ai casei, în toată măreția lor frumos lucrată, cu lucarne, vândute drept „spațiu de lucru arhitectural”. Spațiu ocupat acum în exclusivitate de Chase Roiphe. Dar Nathan își târșăia în același timp picioarele și în papucii-mocasini ai copilăriei lui, coborând la lumina puternicelor lanterne Eveready, din aluminiu cromat, pe care le țineau în mână și el, și Shelley, sora lui cea plăpândă, cu mâini și picioare subțiri, ca să ajungă, mult înainte să răsară soarele, în livingul în care o pianină și un brad de Crăciun decorat aproape numai cu ornamente comerciale, nimic creștinesc – acadele, reni, elfi, betea,

zăpadă din vată, stele comestibile –, ocupau aproape tot spațiul. Desigur, sub brad erau cadouri de toate formele și mărimile – acesta fiind și scopul expediției. Nathan trimisese o crăciunogramă la Polul Nord, iar Moș Crăciun îi răspunsese cât se poate de mulțumitor.

Ceva mai târziu ședea în bucătărie, ceea ce lui Nathan i se părea a fi adecvat într-un mod pervers. Insula cu blat de granit, a cărei suprafață nesfârșită, imaculată, era întreruptă doar de o chiuvetă dublă, încastrată, din inox, oferea un spațiu de lucru clinic pentru ceea ce Roiphe, care se legăna din pelvis, rapsodic, pe scaunul de bucătărie din fier forjat, cu picioare ca de păianjen, numise „prima noastră ședință strategică”. Nathan stătea lângă el pe un scaunel identic, dar fără să se legene, cu laptopul pe suprafața de granit din fața lor, uitându-se peste fotografiile pe care le făcuse în ultima oră. Cele paisprezece ceasuri digitale incorporate în diverse obiecte din cameră, de la laptopul MacBook Pro la dispozitivul de făcut gheață din frigiderul Sub-Zero, trecând prin aragazul Wolf, de la sertarele termice Jenn-Air și aparatul lui Nathan (care stătea chiar lângă laptop) până la ciudatul ceas de mână al lui Roiphe, ieftin, din plastic, arătau toate că era undeva între 4:06 și 4:09 dimineața.

— Deci vezi și tu cu ce ne luptăm, fiule. Te-ai prins care-i treaba.

— Nu prea, răspuse Nathan. Sincer să fiu, sunt destul de șocat. Practic, cu asta mă lupt acum.

Roiphe reuși să clatine ritmic din cap cu înțelegere în timp ce se legăna.

— Aha, aha, te înțeleg foarte bine. Și exact asta facem în momentul ăsta. Vrei niște apă cu gheață? Poate niște cafea? Ți ofer ceva?

— Nu, mulțumesc. Sunt OK.

— „Sunt OK” sună ciudat. Mie așa îmi sună, ciudat. Noi pe vremuri nu spuneam așa. Ziceam „În regulă. Nu-mi trebuie

nimic". Dar mai nou chiar se spune „Sunt OK“. Deci ce-avem noi aici? Ce s-a întâmplat? Ce-ai văzut? Ce-ai pozat?

— Mă tot uit și îmi vine greu să cred ce văd, spuse Nathan foindu-se puțin pe scaun.

Perna lui din plastic cu imprimeu floral începuse să se desprindă pe marginea din stânga spate, așa că încerca, pe jumătate conștient, s-o împingă la locul ei cu fundul.

— Cred că cel mai bine ar fi să te exprimi în cuvinte. Dar simplu și direct, ca să fim expeditivi.

Roiphe continua să se lege și să dea din cap, însă cu o intensitate cruntă a privirii care era în mod evident masturbatoare, împingându-l pe Nathan spre cine știe ce orgasm epifanic obscur de care se simțea total depășit. Hotări să se exprime simplu și direct.

— Fiica dumitale, Chase, își tăia bucăți din corp cu o unghieră, punea bucățelele respective pe niște farfurioare de jucărie pentru copii mici, apoi le mânca folosind tacâmuri de jucărie.

— Aha. Aha. Și în ce stare de spirit crezi că era în timpul ăsta? Își provoca singură durere? Suferea? Își aplica o pedeapsă?

Nathan se întrebă dacă Roiphe își dădea seama că el înregistra conversația lor pe MacBook prin GarageBand. Aplicația rula pe un al doilea desktop, așa că nu se vedea (deși o simplă atingere cu trei degete ar fi scos-o la iveală), putând trece deci drept clandestinitate semiconștientă. Ca și ceasurile, dispozitivele de înregistrat erau incorporate în orice. Totul se înregistra clipă de clipă, ca un uriaș și infernal sistem de rezervă Time Machine cu care erau dotate Mac-urile și care crea copii ale copiilor și tot așa la infinit. Cine să le asculte vreodată? Cine să caute printre ele cum caută supraviețuitorul unui bombardament oribil zdrențele pe care le purtase odată mama lui goală și moartă? Încă nu-și dădea seama în ce măsură își dorea ca personajul Nathan Math să apară în *Mistuiți: colaborarea*, însă faptul că avea și el o versiune asupra fiecărui contact cu

cei doi Roiphe – și cine știe cu mai cine? – îi oferea un context ce ar fi putut avea, până la urmă, chiar și consecințe legale, dată fiind ciudățenia vieții și activității doctorului.

Nathan deschidea pozele cu Lightroom, unde le putea modifica imediat calitativ chiar în timp ce se uita pe ele cu Roiphe. Putea atenua zone care păreau supraexpuse ca să reveleze detalii uluitoare de expresie și putea deschide umbre ca să dezvăluie gesturi chinuite. Mai târziu, putea să le manipuleze ca pe niște obiecte de artă fotografică, smulgându-le o semnificație care nu era încă evidentă, deși nu-și punea problema să le includă vreodată în cartea lor himerică. Articolul pentru „Analele medicinei” părea mai fezabil ca variantă de viitor, deși era la fel de nesigur, de palpăitor, de falfăitor – mai ales dacă s-ar fi transformat într-un articol pentru „Analele psihopatologiei”, unde fotografiile nu erau permise. Și, jucându-se cu pozele, avu încă o dată senzația de non-prezență, de existență neautentică a fotografului în timpul actului de a fotografia. Abia când vedeai pozele, evenimentul fotografiat se închea în experiență, ca sedimentul care înflorește atunci când un cristal de acetat de sodiu era cufundat în propria soluție suprasaturată. Dar experiența era aici mediată de fotografie, de obiectiv, de aparat, de cum răspundea obiectivul la lumină – și la asta reacționa acum Nathan. Nu era sigur că văzuse cu ochii lui vreunul dintre acele evenimente, sentimentul de incertitudine fiind accentuat de țâcănitul obturatorului și oglinzii masivului aparat, care-i răsuna în cap în timp ce se uita la fotografii. Sunetul se infiltrasse în interpretarea lui, chiar dacă Chase nu păruse să reacționeze sau să-l observe deloc.

Nathan era dureros de conștient că se uita la niște poze cu o femeie goală împreună cu tatăl ei. Într-adevăr, Roiphe se dovedea a fi un tată mai neobișnuit, dar unele poze se încărcaseră, total accidental, de un erotism pervers, iar Nathan bănuia că, oricât de sofisticate și de subtil gradate ar fi fost filtrele emoționale ale lui Roiphe, n-avea cum să nu-și dea

seama de asta. Chiar dacă nu detectase nici un iz de incest în trecutul lor – cel puțin deocamdată –, Nathan avea senzația supărătoare că atracția lui față de Chase, care începea, incontestabil, să ia proporții, putea fi considerată incestuoasă pentru că tatăl ei, care stătea aproape lipit de el, respirând cu o intensitate aspră, de bătrân, într-o parte a feței lui în timp ce Nathan căuta pe monitor semnele unui lucru obscur, poate chiar sublim, tatăl ei sigur o inhala. Era, încă o dată, aceeași paradigmă a experienței retroactive: Nathan nu simțise nimic de felul ăsta în timp ce făcea pozele, atât de absorbit fusese de mecanica fotografiei. Acum însă, când se uita peste ele cu Roiphe, care-i ghida focalizarea și trecerea de la o poză la alta cu precizie de chirurg, goliciunea musculoasă a lui Chase, ce scotea la iveală uriașa amploare a automutilării ei macroscopice (aproape fiecare centimetru pătrat de piele la care avusese acces părea să fi fost atacat de roiuri de muște negre, cu răni care ori supurau, ori făcuseră crustă), îi provoca lui Nathan fantezii tulburătoare. Oare corpul lui Chase îi amintea lui Roiphe de corpul soției moarte? (Răposata Rose Blickstein, după cum preciza pagina de Wikipedia a doctorului.) Oare-i inducea un fel de nostalgie sexuală dulce-amară, o melancolie incestuoasă?

— Totuși pare să simtă, să simtă durerea, spuse Nathan. Așa deduc de-aici, de exemplu, din imaginea asta. Simte durerea, își simte structura pielii în timp ce metalul unghierei separă celulele tegumentului, străpungându-i straturile de piele și țesutul de dedesubt. Dar durerea o face să râdă, un râs ciudat, mut – uite aici, sare în ochi, zău. Deci simte durerea, dar și-o dorește, o caută, așa cum o dorește și o caută un culturist.

— Se bucură de pedeapsă? Caută pedeapsa?

— Culturistul?

— Dă-l în mă-sa de culturist. Fata.

Nathan focaliză pe fotografia din fața lor. Expresia de pe fața ei, în timp ce se tăia, era una de extaz, nu de autocompătimire și nici de plăcere masochistă. Dar de ce de extaz?

Elementele ritualice ale transei ei – un episod amnezic clasic? – erau complexe și narative. Da, îi spuneau lui Chase o poveste consolatoare.

Pe măsură ce devenea conștient de propriile reacții, Nathan schița în gând articolul. I-ar fi plăcut să-și înregistreze gândurile, să le încredințeze pur și simplu aplicației GarageBand ca să nu le uite, dar încă nu se relaxase suficient față de Roiphe ca să colaboreze atât de intim, să devină vulnerabil la sarcasmul și ironia bătrânului.

Ajunse la pozele în care ea mânca, tot în plan apropiat. Lăsa cumva senzația că mai erau și alții acolo cu ea, împărțind bucățelele din carnea ei pe care le distribuise în cinci farfurioare decorate cu fluturi și iepurași. Părea să joace mai multe personaje, luând la rând farfuriile, mâncând delicat dintr-una, grosolan din a doua, vorace din a treia. Cum lumina flash-ului ricoșa din tavan și pereți, el se apropiase de farfuriile, ceainic și căni, de prăjiturelele din plastic cu glazuri șanjabile de vanilie, ciocolată și căpșuni (fiecare cu câte o cireasă roșie, credibilă, cu gropițe) și de tacâmurile lucioase în culori primare. Prin ricoșeu, căldura pereților în nuanțe de teracotă ajunsese să scalde tacâmurile și vesela ceaiului de taină într-o lumină blândă, roșie ca argila, insuflând prin umbre fugare nevinovatului serviciu de jucărie pentru copii note de dramă sinistră și accentuând puternic feliuțele de carne mânjite de sânge, care poate că altfel s-ar fi confundat cu nuanțele vii ale plasticului marca Fisher-Price.

Dar de-a dreptul hipnotizante erau mâinile, mâinile lui Chase, cu degetele lor lungi și viguroase, cu unghiile paradoxale în perfecțiunea lor, mâini disproporționate față de setul de ceai pentru copii și tocmai de aceea monstruoase, mai ales când erau luminate de sus în timp ce piguleau delicat bucățile de carne și le ridicau spre gura deschisă, cu limba întinsă în așteptare. Nathan ajunsese foarte aproape de ea, deși îl stresa ideea de-a se îndepărta de măsura pentru copii, sucindu-se ca